

Kľúčové slová: duplika

Vzťah k právnej úprave: §105, §106, §440 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku

Právna veta

Nedoručenie dupliky žalovaného žalobcovi zo strany krajského súdu je síce porušením kontradiktórnosti správneho súdneho konania a princípu rovnosti zbraní, avšak či toto porušenie má povahu porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces, ako dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku, bude závislé od posúdenia obsahu dupliky.

Posúdenie obsahu pritom neznamená posudzovanie správnosti právnych záverov obsiahnutých v duplike, ale toho, či obsah dupliky bol v niečom odlišný od predchádzajúceho vyjadrenia žalovaného a či nebol celkom zjavne bezobsažný, prípadne mohol mať vplyv na rozhodnutie krajského súdu.

[rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžk 8/2020 z 27. októbra 2021: predsedníčka senátu JUDr. Jana Hatalová, PhD., LL.M., sudcovia JUDr. Katarína Cangárová, PhD. LL.M., a JUDr. Marián Fečík (sudca spravodajca)]

Vymedzenie veci

Priebeh a výsledok administratívneho konania

1. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že inšpektori práce žalovaného vykonali v období od 22.8.2017 do 30.8.2017 podľa § 7 ods. 3 písm. b), v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2, 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“) vyšetrovanie príčin vzniku pracovného úrazu S.C. u žalobcu (sťažovateľa). O výsledku bol spracovaný protokol č. IPV-32-04-2.2/P-J2-17 z 23.10.2017 (ďalej len „protokol“).

2. Protokol bol dňa 7.11.2017 prerokovaný so žalobcom (sťažovateľom) a toho istého dňa ním taktiež podpísaný a prevzatý, pričom žalobca (sťažovateľ) do protokolu písomne uviedol, že so zistenými skutočnosťami nesúhlasí a dôvody uvedie vo svojom vyjadrení, ktoré zašle žalovanému do 15.11.2017. Dané vyjadrenie žalobcu (sťažovateľa) bolo potom žalovanému doručené 20.11.2017. Po tomto vyjadrení žalovaný vyhotovil DODATOK č.: 1 k protokolu číslo: IPV-32-04-2.2/P-J2-17 z 23.10.2017 (ďalej len „dodatok“).

3. Protokolom v znení dodatku žalovaný v súvislosti so zistenými nedostatkami nariadil opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b) zákona č. 125/2006 Z. z., a to poverovať prácou na príklepovom výsekovom stroji model ML-1500 (ďalej aj len „stroj“) len jedného zamestnanca s termínom určenia bezodkladne. Zároveň žalovaný uložil žalobcovi (sťažovateľovi) podľa § 14 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z. z.,

povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin; a doručiť inšpektorátu práce písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov v lehote 3 dní po uplynutí lehoty na ich odstránenie.

Konanie na krajskom súde

9. Včas podanou (všeobecnou) správnu žalobou sa žalobca (sťažovateľ) domáhal zrušenia protokolu v znení dodatku a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

10. Žalobca (sťažovateľ) v správnej žalobe namietal, že protokol v znení dodatku je v časti D. - Údaje o úraze, v časti E. - Charakteristika deja úrazu, v časti F. - Ďalšie dôležité skutočnosti, v časti G. - Zistené nedostatky a v časti V. - Opatrenia nesprávny a nezákonný, z dôvodov, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 191 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“)], je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov [§ 191 ods. 1 písm. d) SSP], zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci [§ 191 ods. 1 písm. e) SSP], skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu [§ 191 ods. 1 písm. f) SSP], došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej [§ 191 ods. 1 písm. g) SSP].

12. Žalovaný sa k podanej správnej žalobe vyjadril listom z 3.4.2019, ktorým navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. (...)

14. Žalobca (sťažovateľ) v replike z 25.6.2018 zotrval na žalobe v celom rozsahu, pričom namietal, že:

- a) žalovaný na základe rovnakých podkladov rozdielne popisuje dej úrazu v protokole a dodatku, čo svedčí o nedostatočnom a nesprávnom zistení skutkového stavu týkajúceho sa deja úrazu,
- b) návod na obsluhu, ktorý žalovaný použil pri vyšetrovaní príčin vzniku pracovného úrazu v čase vzniku pracovného úrazu neexistoval. Poprel tvrdenie žalovaného, že na stroji pracovali dve poverené zamestnankyne.
- c) príčinou vzniku úrazu nebolo to, že poškodená stála pri stroji, ale to, že vložila ruku do stroja za chodu, čo spĺňa znaky chodu príčiny úrazu 8 - používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce, vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvanie v ohrozenom priestore,
- d) tvrdenie žalovaného, že išlo o bežnú prax, že pracou na stroji boli majsterkou poverené obe zamestnankyne, pretože bežnou praxou bolo, že obsluhou stroja bola poverená vždy len jedna zamestnankyňa.

15. Žalobca (sťažovateľ) sa v podaní z 25.6.2018 vyjadril k vyjadreniu ďalšej účastníčky konania z 5.4.2018, v ktorom označil tvrdenia uvádzané ďalšou účastníčkou za preukázateľne nesprávne a nepravdivé.

16. Žalovaný v duplike z 21.3.2019 zotrval na svojom písomnom vyjadrení k žalobe a zároveň dodal, že

- a) inšpektor práce v dodatku k protokolu zaujal stanovisko len k tým skutočnostiam, ktoré súvisia s hlavnou príčinou vzniku pracovného úrazu, nevyjadril sa však ku skutočnostiam, ktoré s objasnením veci prešetrenia pracovného úrazu nie sú relevantné.

- b) žalobcom (sťažovateľom) namietané nevypočutie majsterky by neprispelo k objasneniu veci. Inšpektor práce zvolil potrebné metódy a postupy k objasneniu veci, pričom skutkový stav veci bol dostatočne zistený na základe výpovedí dvoch zamestnankýň, ktoré zhodne potvrdili, že boli obe majsterkou poverené prácou na stroji,
- c) namietaný iný popis deja úrazu v protokole je nesprávny, pretože popis deja úrazu sa nachádza iba v protokole v časti E - charakteristika deja úrazu. V dodatku sa iba obširnejšie vysvetľuje a opisuje, ako k úrazu došlo. Opis úrazového deja je napísaný na základe informácií, ktoré boli podané vo výpovediach oboch zúčastnených zamestnankýň, rozdiel je iba v informácii o veľkosti odstupe a polohe, v ktorej sa stroj tesne pred vznikom úrazu na chvíľu zasekol. Rozdiel medzi protokolom a dodatkom je z tohto dôvodu pre určenie príčiny vzniku úrazu nepodstatný,
- d) ak by na stroji pracovala iba jedna zamestnankyňa, tak ako je to požadované v návode na obsluhu, nebolo by možné, aby v čase, keď bol stroj spustený, druhá zamestnankyňa vložila ruku do stroja, pretože zamestnankyňa, ktorá stroj ovláda vie, že v tej chvíli cyklus nie je dokončený. Z tohto dôvodu nebolo možné uviesť ako štatistickú značku príčiny vzniku úrazu číslo 8 - používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce, ale bolo potrebné zisťovať hlavnú príčinu vzniku úrazu a tou je nesprávna organizácia práce, pretože prácou na stroji boli poverené obe zamestnankyne, pričom tomu zodpovedá štatistická značka číslo 6,
- e) u žalobcu (sťažovateľa) bola vykonaná inšpekcia práce so zameraním na dodržiavanie právnych a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri uvádzaní do prevádzky a používaní určených výrobkov, obzvlášť na prevádzku dvoch vysekávacích a ryhovacích strojov (príklopový lis) typ ML 1400 a typ ML 1040, výrobca: Čínska republika, a to v dňoch 6.11.2008 a 17.12.2008, výsledkom ktorej, bol protokol č. IPV-21-7-2.2/P-A23-08 z 17.12.2008, prerokovaný dňa 17.12.2008. Zo spisu k uvedenej inšpekcii práce predložil žalovaný Upozornenie spoločnosti KROLL - obalový servis, s.r.o. adresované konateľovi žalobcu (sťažovateľa) z 16.5.2007. V uvedenom upozornení bol autorizovaný žalobca (sťažovateľ) opätovne upozornený na dodržiavanie zásad bezpečnosti pri práci na strojnom zariadení ML 1400 v zmysle úvodného zaškolenia obsluhy stroja a pokynov pre bezpečnosť pri práci s odkazom na návod na používanie, v dôsledku vzniku smrteľného pracovného úrazu v apríli 2008 na strojovom zariadení ML 1400, a to dodržanie najmä obsluhy stroja jedným pracovníkom, zaškoleným a oboznámeným s návodom na obsluhu. Na základe toho mal žalovaný jasne preukázané nedodržiavanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci žalobcom (sťažovateľom) už v minulosti. Žalobca (sťažovateľ) mal vedomosť o tom, že uvedené príklopové výsekové stroje môže obsluhovať len jeden riadne zaškolený pracovník. Aj keď sa v danom prípade jednalo o príklopové lisy ML-1400 a ML-1040, možno uviesť, že príklopový lis ML-1500, na ktorom sa stal pracovný úraz, je ich obdobou. V tejto súvislosti preto ani nevzniká pochybnosť, že by dodávateľ stroja výrazne zasahoval do návodu na obsluhu a vypúšťal, prípadne menil ustanovenia o dodržiavaní bezpečnostných pokynov k obsluhu stroja, konkrétne vo vzťahu k počtu osôb, ktoré môžu naraz obsluhovať stroj,
- f) že vo všetkých troch výpovediach S.C. a B.Z. je zhodne uvedené, že prácou na stroji boli obe tieto zamestnankyne poverené majsterkou G.W., že takáto práca na tomto stroji bola bežná prax. Obe zamestnankyne boli pritom riadne poučené o následkoch nepravdivej výpovede. Na základe toho preto už vypočutie majsterky nebolo potrebné,
- g) inšpektor práce vychádzal z návodu na obsluhu, ktorý bol dodaný dodávateľom stroja MINOR PLUS s.r.o. a doručený žalovanému dňa 24.10.2017 na základe vyžiadania, v ktorom je jednoznačne uvedené, že tento stroj môže obsluhovať vždy len jedna riadne a

preukázateľne poučená osoba. Tvrdenie, že tento návod bol vydaný až po vzniku úrazu je účelové, pokiaľ na stroji neboli vykonané žiadne konštrukčné zmeny, nie je možné meniť návod na obsluhu. Zamestnávateľ je povinný poučiť zamestnancov, ktorých poverí prácou na tomto stroji, s návodom na obsluhu, ktorý dodal výrobca zariadenia. Z návodu na obsluhu, ktorý inšpektorátu práce predložil žalobca (sťažovateľ) nie je zrejmé, kto tento návod vypracoval, a na prvej strane návodu je len rukou dopísané, že sa jedná o návod na model ML-1500. Z tohto dôvodu inšpektor práce žiadal návod na obsluhu od dodávateľa stroja, spoločnosť MINOR PLUS s.r.o., a následne z tohto návodu aj vychádzal,

- h) v čase pracovného úrazu pracovali na stroji dve zamestnankyne, teda žalobca (sťažovateľ) trpel stav nedodržovania bezpečnostných predpisov pri práci, čím porušil povinnosť zamestnávateľa sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov (§ 9 zákona č. 124/2006 Z. z.).
- i) skutočnosť, že v deň vzniku úrazu pracovali na stroji obe zamestnankyne potvrdzuje aj sám žalobca (sťažovateľ) vo svojom vyjadrení k protokolu, ktoré je súčasťou dodatku, konkrétne vo vyjadrení k časti E - Charakteristika deja úrazu: v bode 1/ písm. c) (str. 2), keď uvádza, že *"skutočnosť že počas práce nedochádzalo opakovane k zablokovaniu pohybu stroja potvrdzuje aj to, že ani zamestnankyňa B.Z. ani zamestnankyňa S.C. neoznámili vedúcemu zamestnancovi nedostatky spočívajúce v opakovanom zablokovaní stroja."* Žalobca (sťažovateľ) uvedeným tvrdením v snahe poukázať na porušenie predpisov zamestnankyne jasne potvrdil strpenie výkonu práce na stroji dvoma osobami, čím potvrdil porušenie svojej povinnosti vyplývajúcej mu z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,
- j) neobstojí námietka žalobcu (sťažovateľa), že návod na obsluhu stroja z ktorého vychádzal žalovaný, je v účinnosti až od 1.9.2017. Neexistuje totiž žiaden právny predpis ustanovujúci účinnosť návodu na obsluhu nejakého stroja. Výrobca je s každým novým strojom povinný dodať návod na jeho obsluhu. V návode na obsluhu použitom žalovaným sa pritom neuvádza čas jeho vydania. Daná námietka je preto účelová,
- k) povinnosť poverovať prácou na stroji len jedného zamestnanca vyplýva aj z návodu na obsluhu uvedeného stroja, aj bez nariadenia žalovaným.

17. Rozsudkom č. k. 3S/9/2018-121 z 31.5.2019 krajský súd žalobu zamietol, pričom žalovanému nepriznal náhradu trov a ďalej účastníčke priznal voči žalobcovi náhradu len tých trov, ktoré jej vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú jej uložil krajský súd.

18. Námietku žalobcu (sťažovateľa), že k písomnému vyjadreniu žalobcu nebolo žalovaným podané stanovisko podľa § 14 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z., krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že inšpektor práce po posúdení písomného vyjadrenia žalobcu, vyhotovil dodatok k protokolu, v ktorom uviedol toto vyjadrenie a svoje stanovisko k nemu, pričom dodatok je súčasťou protokolu, a teda zodpovedá kritériám uvedeným v § 14 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. Z uvedeného dôvodu súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj tú námietku žalobcu (sťažovateľa), že dodatok neobsahuje dátum jeho vyhotovenia, resp. je v ňom uvedený nesprávny dátum prerokovania protokolu (miesto 7.11.2017 je uvedené 7.11.2016). Krajský súd navyše poukázal na oprávnenie žalovaného aj bez návrhu opraviť v protokole chyby v písaní, počítaní a iné zrejmé nesprávnosti; a o oprave upovedomiť žalobcu (sťažovateľa).

19. Ako bezpredmetné vyhodnotil krajský súd aj námietky žalobcu (sťažovateľa) týkajúce sa určenia príčin úrazu. Vyhodnotenie týchto námietok bude predmetom nasledujúceho administratívneho konania začatého na podklade protokolu, pričom výsledné rozhodnutie bude samo o sebe spôsobilým predmetom súdneho prieskumu (podporne rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžk/19/2017 z 30.5.2018).

21. Krajský súd mal za to, že v protokole boli zistené zo strany žalobcu (sťažovateľa) porušenia právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti pri práci, čo je porušením § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 124/2006 Z. z.. Žalobca (sťažovateľ) v rozpore s bodom 5B 3 návodu na obsluhu stroja nezabezpečil organizáciu práce na uvedenom stroji tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnancov, nakoľko prácou na ňom poveril dve zamestnankyne.

22. Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že pracovný úraz vznikol z dôvodu nesprávnej organizácie práce, pretože ak by stroj obsluhovala len jedna osoba a v pracovnom priestore stroja počas práce sa nachádzala iba obsluha, k nežiaducej udalosti - k úrazu by pravdepodobne vôbec nebolo došlo. Keďže v čase pracovného úrazu pracovali na stroji preukázateľne dve zamestnankyne, žalobca trpel stav nedodržiavania bezpečnostných predpisov pri práci, čím porušil povinnosť zamestnávateľa sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov podľa § 9 zákona č. 124/2006 Z. z. O tom, že v deň vzniku úrazu pracovali na stroji obe zamestnankyne svedčia nielen ich zhodné výpovede ale potvrdzuje ju aj žalobca vo vyjadrení k protokolu k časti E - Charakteristika deja úrazu. V uvedenom vyjadrení žalobca poukazuje na vyjadrenie majsterky, že v deň úrazu poverila prácou na stroji len jednu zamestnankyniu a druhej pridělila prácu spočívajúcu v čistení výrobkov od odpadu a ukladaní finálneho výrobku na expedičnú paletu, pričom tieto zamestnankyne sa mohli v priebehu pracovnej zmeny pri práci vystriedať na základe dohody a pokynu nadriadenej zamestnankyne - majsterky. Žalobca zároveň vo vyjadrení k protokolu tvrdil, že počas práce nedochádzalo opakovaně k zablokovaniu pohybu stroja, keďže ani jedna z uvedených zamestnankýň neoznámila vedúcemu zamestnancovi nedostatky spočívajúce v opakovanom zablokovaní stroja. Žalobca (sťažovateľ) uvedenými tvrdeniami v snahe poukázať na porušenie predpisov poškodenéj vlastne potvrdil strpenie výkonu práce dvoma osobami na dotknutom stroji, čím potvrdil porušenie svojej povinnosti vyplývajúcej mu z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

23. V súvislosti s návodom na obsluhu krajský súd uviedol, že dodávateľ stroja odovzdal žalobcovi (sťažovateľovi) ako príslušenstvo aj dokumentáciu predmetného stroja, súčasťou ktorej mal byť aj návod na obsluhu. Tvrdenie, že návod, z ktorého vychádzal žalovaný, bol vydaný až po vzniku úrazu je irelevantné, pretože nebolo preukázané, že na stroji došlo ku konštrukčným či iným zmenám. Žalobca (sťažovateľ) bol povinný poučiť zamestnancov, ktorých poveril prácou na tomto stroji s návodom na obsluhu, ktorý dodal dodávateľ zariadenia. Vzhľadom na skutočnosť, že z návodu na obsluhu, ktorý žalovanému predložil žalobca (sťažovateľ) nebolo zrejmé, kto tento návod vypracoval a na prvej strane návodu je rukou dopísané, že sa jedná o návod na model ML-1500, postupoval žalovaný správne, keď si vyžiadal návod na obsluhu od dodávateľa stroja a následne z tohto návodu aj vychádzal. Navyše z návodu na obsluhu doručeného od dodávateľa stroja vyplýva, že sa v ňom nenachádza jeho vydanie. Z týchto dôvodov aj tieto námietky žalobcu (sťažovateľa) krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné.

24. K uvedenému krajský súd navyše zdôraznil, že žalobca (sťažovateľ) ako zamestnávateľ objektívne zodpovedá za škodu vzniknutú jeho zamestnancovi v prípade, ak u zamestnanca došlo pri

plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia, teda k pracovnému úrazu. Dokonca zamestnávateľ zodpovedá za škodu, aj keď dodržal povinnosti vyplývajúce z osobitných predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, okrem prípadu, že sa zbaví zodpovednosti. Dôkazná povinnosť však jednoznačne zaťažuje zamestnávateľa, ktorý sa zbaví zodpovednosti (celkom), ak preukáže, že jedinou príčinou škody bola skutočnosť, že škoda bola spôsobená tým, že postihnutý zamestnanec svojím zavinením porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali; alebo škodu si spôsobil postihnutý zamestnanec pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a zamestnávateľ nemohol škodu zabrániť. Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, v prípade, ak preukáže, že postihnutý zamestnanec porušil svojím zavinením právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody; že jednou z príčin škody bolo, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok, resp. že zamestnancovi vznikla škoda preto, že si počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, že je zrejmé, že hoci neporušil právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo osobitné predpisy, konal ľahkomyselne a musel si pritom byť vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví. Z predloženého administratívneho spisu, však porušenie právnych predpisov, resp. ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany poškodenej zamestnankyne nebolo preukázané.

25. S poukazom na uvedené, nakoľko žalobca (sťažovateľ) neurčil zamestnankyni podmienky, akým spôsobom má čistenie výrobkov od odpadu a ukladanie finálneho výrobku na expedičnú paletu vykonať, tak aby sa pri uvedenej činnosti nenachádzala v priestore určenom na obsluhu stroja a zamestnankyňa vykonávala svoje pracovné činnosti, ktoré boli od nej vyžadované jej nariadeným, nebolo podľa krajského súdu možné dospieť k záveru, že poškodená zamestnankyňa konala svojvoľne a proti predpisom na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Konanie na kasačnom súde

26. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (sťažovateľ) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP teda, že krajský súd v konaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

27. Porušenie zákona nesprávnym postupom znemožňujúcim účastníkovi konania uskutočniť jeho práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (sťažnostný bod č. 1), žalobca (sťažovateľ) identifikoval v tom, že krajský súd mu nedoručil dupliku žalovaného, hoci táto mala právne relevantný obsah z ktorého pri svojom rozhodovaní vychádzal aj krajský súd. Dôkazom tejto skutočnosti je, že krajský súd v odseku 80 odôvodnenia svojho rozsudku uvádza svoje závery o príčine úrazu opisom tvrdení žalovaného uvedených v duplike a prezentovaných v odseku 50 odôvodnenia. Podľa žalobcu (sťažovateľa) krajský súd tým, že ho neoboznámil s duplikou, znemožnil mu brániť sa s nepravdivými vyjadreniami v nej obsiahnutými. Konkrétne žalobca (sťažovateľ) namietal, že závery žalovaného v protokole a dodatku sú v rozpore so závermi Policajného zboru vyplývajúcimi z uznesenia Obvodného oddelenia PZ Humenné ČVS:ORP-590/HE-HE-2017 z 26.4.2018 o zastavení trestného

stíhania ako i to, že zo zoznamu súvisiacich dokladov k protokolu a dodatku nevyplývalo, že žalovaný vychádzal aj zo svedeckých výpovedí uskutočnených v trestnom konaní. Žalobca (sťažovateľ) ďalej uviedol, že u neho nikdy nedošlo k smrteľnému pracovnému úrazu a upozornenie uvedené v duplike bolo konateľovi sťažovateľa adresované len z preventívnych dôvodov.

28. Nesprávne právne posúdenie zo strany krajského súdu (sťažnostný bod č. 2) žalobca (sťažovateľ) spojil s tým, že

- dodatok nezodpovedá kritériám § 14 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z.,
- nesprávne bola určená príčina pracovného úrazu,
- nemal vedomosť o obsluhu stroja dvomi pracovníkmi,
- žalovaný vychádzal z návodu, ktorý v čase vzniku pracovného úrazu nebol vydaný,
- nesprávne v protokole uložil opatrenia, hoci k porušeniu povinnosti zamestnávateľa nedošlo.

30. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti vo vzťahu k nedoručeniu dupliky uviedol, že to žalobca (sťažovateľ) mohol namietat' na ústnom pojednávaní na krajskom súde a súčasne poukázal na dôvodovú správu k Správne súdному poriadku. Vo vzťahu k nesprávne právnemu posúdeniu veci krajským súdom zotrval žalovaný na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Na základe uvedeného žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť žalobcu (sťažovateľa) zamietnuť.

Z odôvodnenia rozhodnutia

Právny názor kasačného súdu

33. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal žalobca (sťažovateľ) v lehote, teda včas (§ 443 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, pričom pri svojom rozhodovaní bol vedený nasledujúcimi právnymi úvahami.

34. K sťažnostnému bodu č. 1 je potrebné uviesť, že postup správneho súdu po doručení (správnej) žaloby je upravený predovšetkým v ustanoveniach § 105 a § 106 SSP.

35.1. Podľa § 105 ods. 1 SSP „Ak správny súd nariadi pojednávanie, pripraví ho tak, aby bolo možné rozhodnúť vo veci spravidla na jedinom pojednávaní“.

35.2. Podľa § 105 ods. 2 SSP „Na účel podľa odseku 1 predseda senátu

- a) doručí žalobu s prílohami žalovanému a ďalším účastníkom podľa § 32 ods. 3 a vyzve ich, aby sa k nej v lehote určenej správnym súdom písomne vyjadrili, a zároveň ich poučí, že ak to neurobia, správny súd môže vo veci konať ďalej, a že najneskôr vo vyjadrení môžu požiadať, aby správny súd vo veci nariadil pojednávanie,
- b) doručí žalobu s prílohami osobám zúčastneným na konaní,
- c) vyžiada administratívne spisy od žalovaného orgánu verejnej správy; žalovaný je povinný v lehote určenej správnym súdom predložiť správne súdu svoje administratívne spisy spolu s administratívnymi spismi orgánu verejnej správy prvého stupňa,

- d) *zabezpečí, ak správny súd vykonáva dokazovanie, aby bolo možné na pojednávaní vykonať potrebné dôkazy, a ak je to účelné, môže vykonať dôkaz prostredníctvom dožiadaného správneho súdu,*
- e) *robí iné vhodné opatrenia“.*

35.3. Podľa § 106 ods. 1 SSP „*Ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. Žalobca sa k nim môže vyjadriť v lehote určenej správnym súdom*“.

35.4. Podľa § 106 ods. 2 SSP „*K vyjadreniu žalobcu sa môžu účastníci konania vyjadriť v lehote určenej správnym súdom. Na ďalšie vyjadrenia správny súd nemusí prihliadať, o čom účastníkov konania poučí*“.

36. Z citovaného § 105 SSP vyplýva, že podanú žalobu správny súd doručuje s prílohami žalovanému a ďalším účastníkom konania a vyzve ich, aby sa k nej v lehote určenej správnym súdom písomne vyjadrili, a zároveň ich poučí, že ak to neurobia, správny súd môže vo veci konať ďalej, a že najneskôr vo vyjadrení môžu požiadať, aby správny súd vo veci nariadil ústne pojednávanie. Hoci by sa z uvádzanej vety § 105 ods. 2 SSP mohlo javiť, že správny súd uvedeným spôsobom postupuje, len ak bude vo veci nariaďovať pojednávanie, opak je pravdou a opísaný postup musí správny súd zachovať v zásade v každom prípade. Normatívne spojenie daného postupu s prejednaním veci na ústnom pojednávaní je len zvýraznením pravidla, z ktorého existujú určené výnimky (§ 107 ods. 2 SSP).

37. Na uvedený režim následne nadväzuje znenie § 106 SSP upravujúce v odseku 1 zasielanie vyjadrenia žalovaného a ďalších účastníkov k podanej žalobe žalobcovi a možnosť podania repliky žalobcu, na ktorú nadväzuje v odseku 2 upravená možnosť dupliky žalovaného a ďalších účastníkov konania.

38. Pokiaľ znenie § 106 ods. 1 SSP upravuje povinnosť správneho súdu zaslať vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov žalobcovi len v prípade, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, je potrebné „*iné vhodné opatrenie*“ alebo „*rozhodnutie vo veci bez nariadenia pojednávania*“ vnímať len v tom kontexte, že týmito nebudú dotknuté procesné práva žalobcu. Z normatívnej úpravy správneho súdneho procesu sa potom javí, že takýmto iným opatrením, ktoré má na mysli znenie § 106 ods. 1 SSP, bude postúpenie veci správnym súdom súdu civilnému, ku ktorému dochádza bez vydania rozhodnutia (§ 43 Civilného sporového poriadku v nadväznosti na § 25 SSP). Rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania v zmysle § 106 ods. 1 SSP bude uznesenie o postúpení veci inému vecne, miestne, či kauzálnu príslušnému správne súdu (§ 18 ods. 2 SSP). Ak k uvedenému postúpeniu nedôjde, správny súd v zásade vždy doručí vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe žalobcovi. Znenie § 106 ods. 1 SSP preto nie je možné (gramaticky) vykladať tak, že správny súd nedoručuje žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov konania k žalobe vtedy, ak vo veci (meritórne) rozhoduje bez nariadenia pojednávania v zmysle § 107 ods. 2 SSP. Opísaný teleologický výklad doručovania vyjadrenia žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe žalobcovi je následne predpokladom uplatnenia repliky a dupliky.

39. Replika, t. j. vyjadrenie žalobcu k vyjadreniam žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe a duplika, t. j. vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k replike tvoria tzv. druhé kolo „*písomnej prípravnej fázy konania*“, účelom ktorého je zabezpečiť podklady pre rozhodnutie správneho súdu vo veci, či už na nariadenom ústnom pojednávaní alebo bez neho.

40. Replika a duplika predstavujú typický prvok správneho súdneho procesu majúci základ ešte v rakúskom zákone č. 36/1876 z 22.10.1875 o zřízení správního soudu. Podľa pôvodného znenia § 24 ods. 1 tohto zákona „*Vidi-li se správnímu soudu, by ústní přeličení náležitě se připravilo, toho potřebí, může naříditi, aby se podala replika a duplika.*“ Zákonem č. 164/1937 Sb. z. a n. o nejvyšším správním soudě, bolo dané znenie zmenené nasledovne „*Shledá-li toho nejvyšší správní soud potřebu, může dáti zúčastněným úřadům i stranám příležitost k podání repliky a dupliky.*“ Táto právna úprava zjavne ovplyvnila aj vymedzenie repliky a dupliky v § 23 ods. 1 vládneho nariadenia č. 62/1939 Sl. z. o najvyššom správnom súde, podľa ktorého „*Ak najvyšší správní soud uzná za potřebné, může dáť zúčastněným úřadom aj stranám příležitost repliky a dupliky.*“ Správny súdny proces má vo svojej podstate povahu prieskumného konania, ktoré sa svojou povahou líši od civilného „*nachádzacieho*“ konania, v ktorom súd rozhoduje na základe stavu zisteného dokazovaním vzťahujúcim sa ku skutkovým i právnym okolnostiam veci. Rozsah dokazovania v správnom súdnom procese je však výrazne užší, keďže správny súd posudzovanú vec „*nevytvára*“ a vo vzťahu k nej právo „*nenachádza*“, pretože táto je už „*ohraničená*“ správnym aktom a predmetom konania, ktorým je preskúmanie jeho zákonnosti. Z tohto pohľadu preto historicky replika a duplika slúžili správnomu súdu v rámci písomného prípravného konania (§ 28 zákona č. 36/1876 z 22.10.1875 o zřízení správního soudu) primárne na zabezpečenie dodatočných podkladov pre rozhodnutie vo veci na obligatórnom ústnom pojednávaní.

41. Súčasné znenie Správneho súdneho poriadku vymedzuje repliku a dupliku podobne ako jeho historickí predchodcovia, ale možnosť ich podania spája s procesnou aktivitou účastníkov konania. Replika aj duplika majú *de lege lata* fakultatívny charakter, pričom podanie repliky je logicky predpokladom podania dupliky. Súčasne možno v rámci vymedzenia dupliky vnímať aj určitý prvok zákonnej koncentrácie správneho súdneho konania. Tá spočíva v tom, že podaním dupliky sa má „*písomná prípravná fáza konania*“ za skončenú a správny súd môže pristúpiť k nariadeniu ústneho pojednávania, resp. rozhodnutiu vo veci. Uvedené však neznamena nemožnosť účastníka konania uskutočniť následne aj ďalšie vyjadrenie vo veci.

42. V § 106 ods. 2 SSP možno preto identifikovať dva samostatné i keď komplementárne spojené právne momenty a to

1. prihliadanie na vyjadrenia,
2. doručovanie vyjadrení.

42.1. Vo vzťahu k prihliadaniu na vyjadrenia v podstate § 106 ods. 2 SSP upravuje právo účastníka konania na dupliku a k tomu zodpovedajúcu povinnosť správneho súdu prihliadať na jej (relevantný) obsah. To však neznamena, že následne už účastník konania nemá právo reagovať ďalším vyjadrením, len tomuto právu už nezodpovedá povinnosť ale len možnosť správneho súdu vysporiadať sa s jeho obsahom. Preto neobstojí tá forma poučenia správneho súdu, že na ďalšie vyjadrenie (po duplike) „*nebude*“ prihliadať. Aj takéto ďalšie vyjadrenie môže mať totiž právnu relevanciu a najmä v konaniach, kde nie je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 2, § 195 SSP), by sa mal s ním (ak je právne relevantné) správny súd v odôvodnení argumentačne vysporiadať. Náležitá forma poučenia by preto mala byť totožná so znením § 106 ods. 2 SSP a znela by, že správny súd „*nemusi*“ na ďalšie vyjadrenie prihliadať.

42.2. Vo vzťahu k doručovaniu vyjadrení však § 106 ods. 2 SSP neurčuje, že dupliku a po nej nasledujúce vyjadrenia už správny súd nemusí doručovať ostatným účastníkom konania. Kontradiktórnosť správneho súdneho konania spojená s princípom rovnosti zbraní totiž ustanovuje

povinnosť zabezpečiť vedomosť ostatných účastníkov o vyjadreniach iných účastníkov adresovaných súdu vo veci samej a to v podstate bez ohľadu na ich právnu relevanciu. Nesprávna je preto taká prax krajských súdov, ktoré už dupliku žalovaného alebo ďalšieho účastníka konania nedoručujú žalobcovi, resp. nedoručujú ani následné vyjadrenia. Správny súd by súčasne mal doručiť dupliku žalobcovi v prípade nariadenia ústneho pojednávania v takom časovom predstihu, aby sa tento s ňou jednak vedel riadne oboznámiť prípadne aj na pojednávaní na ňu reagovať.

43. Porušenie povinnosti doručiť dupliku žalobcovi je aj porušením kontradiktórnosti správneho súdneho konania a princípu rovnosti zbraní. Meritom danej veci je však posúdenie, či a prípadne za akých podmienok má takéto porušenie za následok porušenie práva na spravodlivý proces v rozsahu zakladajúcom dôvod kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) SSP. Práve tento moment prešiel aj v rámci judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) určitým vývojom.

44. Možno konštatovať, že v rámci rozhodovacej činnosti ESLP najskôr prevládal formalistický prístup. Podľa neho bola kontradiktórnosť vnímaná absolutisticky a povinnosť zaslať vyjadrenie protistrane, resp. ostatným účastníkom konania bola daná bez ohľadu na obsah doručených vyjadrení, teda aj v prípade, ak neobsahovali žiadne nové skutkové a právne argumenty. Klasickým sa v tomto prístupe stal rozsudok vo veci Nideröst-Huber proti Švajčiarsku (rozsudok, č. 18990/91, 18. 2. 1997), kde ESLP okrem iného uviedol, že pri posudzovaní otázky rešpektovania práva na spravodlivosť konania nezohráva rolu to, či stanovisko, ku ktorému sa strana nemala možnosť vyjadriť, malo nejaký vplyv na rozhodnutie príslušného vnútroštátneho orgánu (§ 27). Takisto nie je podstatné, či dané vyjadrenie obsahuje nejaké nové skutočnosti alebo argumenty; je na účastníkovi konania, aby sám posúdil, či dané podanie vyžaduje z jeho strany komentár (§ 29). Tieto princípy aplikoval ESLP aj v ďalších rozhodnutiach, napr. Werz proti Švajčiarsku, rozsudok, 17. 12. 2009, č. 22015/05, § 53 – § 55; S. H. proti Fínsku, rozsudok, 29. 7. 2008, č. 28301/03, § 34 – § 36, Antunes a Pires proti Portugalsku, rozsudok, 21. 6. 2007, č. 7623/04, § 33 – § 36; ešte formalistickejšie napr. Ferreira Alves proti Portugalsku (č. 4), rozsudok, 14. 4. 2009, č. 41870/05, § 28 – § 30; Ferreira Alves proti Portugalsku (č. 5), rozsudok, 14. 4. 2009, č. 30381/06, § 32 – § 34, Hudáková a ďalší proti Slovensku, rozsudok, 27. 4. 2010, č. 23083/05, § 28 a § 29, Trančíková proti Slovenskej republike, 13. 1. 2015, § 43 – § 47.

45. Neskôr začal ESLP k otázke posudzovania kontradiktórnosti pristupovať menej rigidne a pripustil, že je potrebné zohľadniť aj to, či vyjadrenie protistrany obsahovalo také skutkové alebo právne argumenty, ktoré by mohli ovplyvniť výsledné rozhodnutie vo veci alebo či zvolené právne riešenie dávalo vôbec nejaký priestor na diskusiu (pozri Vokoun proti Českej republike, rozsudok z 3.7.2009, § 26). Tento prístup sa prejavil v ďalšej rozhodovacej činnosti ESLP, napr. Stepinska proti Francúzsku, rozsudok z 15.6.2004, č. 1814/02, § 17 – § 20; P. D. proti Francúzsku, rozsudok z 20.12.2005, č. 54730/00, § 31 – § 35; Salé proti Francúzsku, rozsudok, z 21.3.2006, č. 39765/04, § 17 – § 20; Fougère proti Francúzsku, rozhodnutie z 19.9.2006, č. 10397/03, oddiel B; Société Diffusion Pédagogique Calédonienne proti Francúzsku, rozhodnutie z 12.10.2006, č. 26814/02, oddiel 1; Verdú proti Španielsku, rozsudok z 15.2.2007, č. 43432/02, § 25 – § 28; Eisenfeld a Duker proti Taliansku a Flatov proti Taliansku, rozhodnutie z 2.9.2008, č. 541/08 a č. 625/08, oddiel B; Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., proti Slovensku, rozhodnutie z 4.10.2011, č. 35090/07, § 89 – § 91; Čičmanec proti Slovenskej republike, rozsudok z 28.6.2016, § 60 – § 65). Tento druhý neformalistický prístup teda pripustil, že zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter a nejde o porušenie práva na spravodlivý proces, ak by vyjadrenie nemalo vplyv na výsledok konania.

46. Pri voľbe jedného z uvedených dvoch prístupov sa Najvyšší správny súd Slovenskej republiky nechal inšpirovať aktuálnou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý už uprednostnil

práve druhý neformalistický prístup. V náleze č. k. I. ÚS 155/2020 z 16.12.2020 ústavný súd uviedol, že „je potrebné určiť kritériá, kedy je potrebné, aby súd strane doručil podanie protistrany na prípadné vyjadrenie. Ústavný súd vníma, že tieto kritériá sa môžu v jeho ďalšej judikatúre vyvíjať a formovať aj v závislosti od typu konania. Nepochybne je však toho názoru, že medzi ne patrí situácia, ak je vyjadrenie bezobsažné, ak sa v ňom len opakujú už uvedené argumenty alebo ak v danej veci do úvahy prichádza len určité súdom zvolené riešenie, na ktoré vyjadrenie strany nemôže mať žiadny vplyv. Nie dávno takýto prístup zvolil aj ESLP vo veci Sarkocy proti Slovensku z 22.9.2020 (sťažnosť č. 36446/17).“ Rovnaké závery pritom prijal ústavný súd aj vo veci sp. zn. IV. ÚS 660/2020 z 15.12.2020.

47. Zhodne s Ústavným súdom Slovenskej republiky možno preto skonštatovať, že nedoručenie dupliky žalobcovi je nesprávnym procesným postupom znemožňujúcim mu uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, vtedy, ak táto duplika nie je bezobsažná, nespočíva len v zopakovaní už uvedených argumentov alebo bez ohľadu na vyjadrenia účastníkov konania prichádza do úvahy len určité riešenie veci (napr. odmietnutie žaloby).

48. V danej veci je nepochybné, že krajský súd dupliku žalovaného nedoručil žalobcovi pred rozhodnutím vo veci. Krajský súd týmto síce nesporne porušil kontradiktórnosť správneho súdneho konania a princíp rovnosti zbraní, avšak, či v takej kvalifikovanej podobe, ktorá mala za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces bude závislé od posúdenia obsahu dupliky žalovaného z 21.3.2019. Posúdenie obsahu pritom neznamená posudzovanie správnosti právnych záverov obsiahnutých v duplike, ale toho, či obsah dupliky bol v niečom odlišný od predchádzajúceho vyjadrenia žalovaného a či nebol celkom zjavne bezobsažný, prípadne mohol mať vplyv na rozhodnutie krajského súdu. V tomto smere má svoj právny význam aj to, že duplika je vyjadrením žalovaného, na ktorého nedopadá zákonná koncentrácia žalobných bodov vyplývajúca z § 183 SSP.

49. Z porovnania dupliky a vyjadrenia žalovaného k žalobe je pritom zrejmé, že v danom prípade je v duplike obsiahnutá aj ďalšia relevantná právna argumentácia.

50. Žalovaný prvýkrát až v duplike uviedol, že

- v čase pracovného úrazu pracovali na stroji dve zamestnankyne, teda žalobca (sťažovateľ) trpel stav nedodržiavania bezpečnostných predpisov pri práci, čím porušil aj povinnosť zamestnávateľa sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov (§ 9 zákona č. 124/2006 Z. z.). Túto argumentáciu si následne potom osvojil aj krajský súd a je obsiahnutá v bode 80. odôvodnenia jeho rozhodnutia,
- žalobca vo vyjadrení k protokolu tvrdil, že počas práce nedochádzalo opakovane k zablokovaniu pohybu stroja, keďže ani jedna z uvedených zamestnankýň neoznámila vedúcemu zamestnancovi nedostatky spočívajúce v opakovanom zablokovaní stroja. Uvedenými tvrdeniami žalobca (sťažovateľ) v snahe poukázať na porušenie predpisov poškodenej však vlastne potvrdil strpenie výkonu práce dvoma osobami na dotknutom stroji, čím potvrdil porušenie svojej povinnosti vyplývajúcej mu z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Totožný záver si pritom osvojil aj krajský súd v bode 80 odôvodnenia svojho rozhodnutia,
- u žalobcu (sťažovateľa) bola ešte v roku 2008 vykonaná inšpekcia práce so zameraním na dodržiavanie právnych a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri uvádzaní do prevádzky dvoch strojov, ktoré obsluhou zodpovedali stroju, na ktorom došlo k pracovnému úrazu. Už z tejto inšpekcie pritom mala vyplynúť potreba

dodržania obsluhy stroja jedným zamestnancom. Túto inšpekciu síce krajský súd v odôvodnení svojho právneho záveru explicitne neuviedol, avšak jeho záver o tom, že žalobca (sťažovateľ) trpel obsluhu stroja dvomi osobami miesto jednej, hoci mal o potrebe obsluhy jednou osobou vedomosť, možno implicitne odvodiť aj od tejto inšpekcie. Uvedené má svoj význam najmä vo vzťahu k spochybňovaniu žalovaným použitého návodu na obsluhu stroja, o ktorom žalobca (sťažovateľ) tvrdí, že bol vydaný až po vzniku pracovného úrazu.

51. Vzhľadom na obsah dupliky a nemožnosť žalobcu oboznámiť sa s ňou a vyjadriť sa k nej, ako i následnú akceptáciu v duplike uvedených argumentov zo strany krajského súdu, možno skonštatovať, že krajský súd tým, že nedoručil dupliku žalovaného žalobcovi, tomuto nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím bol daný dôvod kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) SSP.

52. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky na tomto mieste považuje za potrebné zdôrazniť, že závery vyplývajúce z tohto rozhodnutia nie sú v rozpore so závermi skoršieho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Asan/12/2019 z 14.4.2021, ale tieto dopĺňajú. V uvedenom rozhodnutí síce najvyšší súd tiež posudzoval kasačný bod týkajúci sa nedoručenia dupliky, avšak povahe dupliky sa bližšie nevenoval a primárne zdôraznil skutočnosť, že na ďalšie vyjadrenia nasledujúce po duplike už správny súd prihliadať nemusí. Uvedenému nakoniec zodpovedá aj právna veta spojená s uverejnením daného rozhodnutia v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 39/2021, podľa ktorej *„K vyjadreniu žalobcu sa môžu účastníci konania vyjadriť v lehote určenej správnym súdom (§ 106 ods. 2 Správneho súdneho poriadku), pričom na ďalšie vyjadrenia správny súd nemusí prihliadať, ak o tom účastníkov konania poučí. A preto po vyčerpaní repliky a dupliky správny súd na ďalšie vyjadrenia nemusí už prihliadať a vtedy koná v súlade so zákonnými procesnými pravidlami.“*

53. Dôvody kasačnej sťažnosti sú vymedzené v § 440 ods. 1 SSP. Tieto dôvody možno deliť na vady zmätočnosti [§ 440 ods. 1 písm. a) až f) a j) SSP] a vady týkajúce sa riešenia právnej otázky [§ 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP]. Vady zmätočnosti majú procesnoprávny charakter a vzťahujú sa na nesplnenie niektorej z podmienok konania, resp. postupu v konaní. Vady týkajúce sa riešenia právnej otázky sa dotýkajú vecnej správnosti rozhodnutia krajského súdu. Hoci to Správny súdny poriadok explicitne neustanovuje, možno s odkazom na princípy procesnej logiky skonštatovať, že pri skúmaní v kasačnej sťažnosti uvedených dôvodov, majú vady týkajúce sa riešenia právnej otázky vo vzťahu k vadám zmätočnosti subsidiárnu povahu. Inak povedané kasačný súd preskúmava namietané vady týkajúce sa riešenia právnej otázky len v tom prípade, ak nezistil nezákonnosť rozhodnutia už na podklade namietaných väd zmätočnosti. Rovnaký záver prezentuje aj odborná spisba, podľa ktorej *„Ak je rozhodnutie krajského súdu postihnuté niektorou z týchto väd (zmätočnosti), kasačný súd zruší napadnuté rozhodnutie bez toho, aby sa zaoberal vecnou stránkou preskúmaného rozhodnutia“* (porovnaj Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018, 1604 s.). Uvedené je dané tým, že ak je daná vada zmätočnosti, je preskúmané rozhodnutie krajského súdu vždy nezákonné, a to bez ohľadu na jeho vecnú správnosť. Túto koreláciu vo vzťahu k procesnej chronológii možno identifikovať aj medzi jednotlivými vadami zmätočnosti. V rámci namietaných väd zmätočnosti, resp. pri skúmaní podmienok konania *ex officio* (§ 97 SSP) primárne kasačný súd preskúmava existenciu procesných podmienok konania a až následne tie námietky, ktoré sa týkajú porušenia práva na spravodlivý proces. Aj v tomto prípade totiž platí, že pri neexistencii podmienky konania sa bude jednať o nezákonné rozhodnutie bez ohľadu na to, či následne došlo alebo nedošlo v postupe krajského súdu k porušeniu práva účastníka konania na spravodlivý

proces. Nakoniec možno rovnakú prioritu preskúmavania identifikovať aj pri vade zmätočnosti týkajúcej sa porušenia procesných práv účastníka konania v konaní pred krajským súdom a spočívajúcej na jednej strane v nedoručení podania účastníka konania obsahujúceho vyjadrenie vo veci ostatným účastníkom konania a na strane druhej v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia. Pokiaľ totiž krajský súd pochybil a nedoručil predmetné podanie ostatným účastníkom konania, má už táto vada za následok nezákonnosť následne vydaného rozhodnutia, a to bez ohľadu na jeho preskúmateľnosť z pohľadu náležitého odôvodnenia. Na základe vyššie uvedeného preto kasačný súd po zistení dôvodnosti sťažnostného bodu týkajúceho sa porušenia práva na spravodlivý proces v dôsledku nedoručenia dupliky žalovaného žalobcovi (sťažovateľovi) už ďalšie sťažnostné body vzťahujúce sa k dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP (nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia), resp. podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP (nesprávne právne posúdenie) nepreskúmaval.

54. Na základe naplnenia dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd rozsudok krajského súdu napadnutý kasačnou sťažnosťou podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačný súd rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 SSP bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený v deň uvedený na jeho písomnom vyhotovení (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

55. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu postupovať vo vyššie naznačenom smere a zabezpečiť doručenie dupliky žalovaného žalobcovi (sťažovateľovi) ako i ďalšiemu účastníkovi konania a následne konať a rozhodnúť a svoje rozhodnutie vo veci riadne a presvedčivo odôvodniť v súlade s § 139 ods. 2 SSP.